

wydział :Instytut humanistyczny : Filologii Germańskiej

Habilitacja

17 stycznia 2007 r. na Wydziale Nauk Humanistycznych Uniwersytetu im. Justusa Liebiga w Gießen odbyła się publiczna obrona rozprawy habilitacyjnej dr. Pawła Zimniaka, adiunkta w Instytucie Filologii Germańskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego, pod tytułem *Niederschlesien als Erinnerungsraum nach 1945. Literarische Fallstudien (Dolny Śląsk jako „przestrzeń pamięci” po roku 1945. Studia literackie)*.

Stopień naukowy dr hab. nadała Wspólna Komisja Nauk Humanistycznych i Wydział Humanistyczny Specjalności Język, Literatura, Kultura pod przewodnictwem pani Prof. Dr. Phil. Moniki Wingender (Profesor Filologii Słowiańskiej – Językoznawstwo) po zaliczeniu określonej obowiązującymi na uniwersytecie w Gießen przepisami procedury habilitacyjnej, przedłożeniu rozprawy habilitacyjnej pod ww. tytułem oraz wygłoszeniu wykładu habilitacyjnego *Nachbarn literarisch – Zu Polenbildern in der neuesten deutschen Literatur (Sąsiedzi literacko – Obrazy Polski i Polaków w najnowszej literaturze niemieckiej)* połączonego z kolokwium habilitacyjnym. Wykazanie szczególnych kwalifikacji do prowadzenia samodzielnych badań naukowych i pracy dydaktycznej dotyczy habilitacji w dwóch specjalnościach: *Neuere deutsche Literaturwissenschaft (Współczesne literaturoznawstwo niemieckie)* i *Didaktik der deutschen Literatur (Dydaktyka literatury niemieckiej)*.

Dr hab. Paweł Zimniak jest pracownikiem naukowym Uniwersytetu Zielonogórskiego (wcześniej WSP) od września 1989 roku. W tym czasie opublikował ponad 40 artykułów naukowych, był redaktorem lub współredaktorem 8 książek, uczestniczył w 45 międzynarodowych konferencjach, na których wygłosił kilkadziesiąt referatów.

Ponadto jest kierownikiem zapoczątkowanej w 2003 roku Partnerskiej Współpracy Instytutów (GIP) Uniwersytetu im. Justusa Liebiga w Gießen i Uniwersytetu Zielonogórskiego.

W nielicznych wolnych chwilach dr hab. Paweł Zimniak uprawia squash odnosząc sukcesy i w tej dziedzinie.

Składamy serdeczne gratulacje i życzymy powodzenia oraz dalszych sukcesów w pracy naukowej i dydaktycznej!

Gerda Nogal

Księga pamiątkowa z okazji 70 urodzin prof. dr. hab. Louisa Ferdinanda Helbiga

Pan prof. dr hab. Louis Ferdinand Helbig obchodził siedemdziesiątą rocznicę urodzin 2 września 2005 r. Jubileusz ten był okazją do zorganizowania 16 stycznia 2007 uroczystości okolicznościowych w Instytucie Filologii Germańskiej, gdzie jubilat wykladał do 2004 i do dnia dzisiejszego pracuje naukowo. Uroczystości uświetnili swą obecnością przedstawiciele władz uniwersyteckich, Dziekan Wydziału Humanistycznego, goście z okolicznych polskich uniwersytetów (np. Uniwersytetu Wrocławskiego) jak również z zagranicznych uczelni (np. Uniwersytetu w Kolonii). W uroczystości wzięli licznie udział studenci *filologii germańskiej* oraz pracownicy Instytutu, w tym także magistranci i doktoranci Pana Profesora.

Uroczystość rozpoczął z-ca dyrektora Instytutu, dr Cezary Lipiński. W swoim laudatio dr Lipiński nakreślił krótko życiorys, jak również rozwój naukowy badacza urodzonego w 1935 r. w Legnicy. Jubilatowi gratulacje złożył także Dziekan Wydziału Humanistycznego,

prof. Wojciech Strzyżewski, podkreślając wkład Profesora Helbiga w rozwój naukowy Instytutu Filologii Germańskiej, a tym samym Wydziału Humanistycznego jak i całej uczelni.

Po wysłuchaniu przemówień i przyjęciu gratulacji prof. Helbig podziękował obecnym za przybycie. Szczególne podziękowania skierował do wydawców tomu jubileuszowego, prof. Edwarda Białka i prof. Detlefa Haberlanda, jak również dyrektora Instytutu Filologii Germańskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego, dr. hab. Pawła Zimniaka. Następnie odbył się wykład jubilata na temat: *Poszukiwania: Czesław Miłosz a literatura niemiecka*.

Jubilat wspominał swoje pierwsze literackie spotkanie z polskim noblistą, kiedy to, krótko po maturze, przeczytał powieść *Dolina Issy*. Po krótkim wprowadzeniu w życie i twórczość Miłosza prof. Helbig rozważył recepcję wybranych dzieł literatury niemieckojęzycznej, m.in. Gerharda Hauptmanna, Franza Kafki i Tomasza Manna, przez Czesława Miłosza.

Po wykładzie nastąpiło przekazanie książki pamiątkowej na ręce Profesora Louisa Ferdinanda Helbiga. Głos zabrali wydawcy książki, która ukazała się nakładem Wrocławskiego Wydawnictwa Oświatowego ATUT oraz Neisseverlag. Po krótkim przemówieniu prof. Białka i prof. Haberlanda wruszonej Prof. Helbig odebrał tom z rąk wydawców.

Następnie życzenia mogli osobiście złożyć również pracownicy IFG UZ oraz studenci *filologii germańskiej*. Wieczór zakończyła uroczysta kolacja w Palmiarni Uniwersyteckiej, w której oprócz jubilata i jego małżonki, prof. Juty Radczewski-Helbig, udział wzięli Dziekan, wydawcy tomu oraz członkowie Rady Instytutu.

Piotr Krycki

Germaniści działają twórczo!

Witamy! Jesteśmy nowo założonym Kołem Naukowym. Na podstawie art. 205 ust.2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym z dniem 14 grudnia 2006 roku zostaliśmy wpisani do Rejestru Kół Naukowych Uniwersytetu Zielonogórskiego pod nazwą Koło Naukowe Twórczego Działania „Clique”.

Ale tak naprawdę, to nasza tradycja sięga wiele lat wstecz, kiedy to opiekunki naukowe „Clique”, mgr Gabriela Lis i mgr Liliana Sadowska, organizowały trójstronne polsko-francusko-niemieckie kolokwia studenckie, które to szczegółowo były opisywane na łamach Miesięcznika po corocznym listopadowym spotkaniu studentów zaprzyjaźnionych uczelni w Vechcie (Niemcy), Angers (Francja) i oczywiście naszego uniwersytetu. Twórcza praca podczas studenckich konferencji znajdowała również czterokrotnie swoje odzwierciedlenie w murach naszej uczelni. Zatem na pewno spotkaliście się Państwo z naszą działalnością w ubiegłych latach, kiedy to wraz z nadejściem wiosny uczestniczyliście w niemieckojęzycznych przedstawieniach, które opierały się na materiale powstałym podczas trójstronnych spotkań. Także i na tę wiosnę przygotowujemy inscenizację, na którą już dziś Państwa serdecznie zapraszamy!

Ale to nie wszystko. Nazywamy się grupą „Twórczego Działania”, ta nazwa przecież zobowiązuje nas do czegoś więcej. Tak więc myślimy o rozszerzeniu naszej działalności i chcielibyśmy, abyście Państwo, drodzy miłośnicy języka niemieckiego, w tym uczestniczyli.

Pierwszy krok został już poczyniony. Na jedno z naszych spotkań zaprosiliśmy pana Andrzeja Kawalę, prezesa Klubu Kultury Filmowej z siedzibą w zielonogórskim kinie Nawa. Nasz gość przybliżył nam swoją długoletnią działalność oraz opowiedział o nowych możliwościach współpracy, między innymi o spotkaniach i dyskusjach z reżyserami z Niemiec. Było to dla nas bardzo ciekawe doświadczenie i mamy nadzieję, że już w najbliższym czasie będzie można oglądać tego efekty i oczywiście

podyskutować po niemiecku. Większość z nas niewiele wie o kinie niemieckim, które w Polsce jest mało znane, dlatego też pomysł wydaje się być interesujący.

Nie tylko oglądanie filmów i dyskusja nad nimi stanowi obiekt naszych zainteresowań. Ciekawym pomysłem wydaje się uczestnictwo studentów w Lubuskim Lecie Filmowym, czy to jako dziennikarze redagujący polsko-niemiecką gazetkę festiwalową, czy jako tłumacze, bądź widzowie lub uczestnicy dyskusji.

Jeszcze innym frapującym pomysłem jest twórcze działanie przy V edycji „Współczesnego kina polskiego i niemieckiego”, przewidzianej na jesień 2007.

Najważniejszym jednak przedsięwzięciem naszego koła w roku 2007 jest organizacja XVII międzynarodowego trójstronnego kolokwium studenckiego, którego w tym roku jesteśmy gospodarzami. Nasza międzynarodowa 50-osobowa grupa ma możliwość gościć w murach Międzynarodowego Domu Spotkań Młodzieży w Krzyżowej koło Świdnicy, historycznie ważnego miejsca o wielkiej sile przyciągania. Temat naszych rozważań idealnie odpowiada jego atmosferze i dotyczy ruchu oporu w Polsce, Niemczech i Francji.

*Gabriela Lis, Liliana Sadowska
oraz Monika Zabawa, III FG, przewodnicząca koła*

....Instytut Politologii

Wizyta dr hab. Kathariny Kunter (Uniwersytet Karlsruhe)

5 marca 2007 r. Instytut Politologii Uniwersytetu Zielonogórskiego gościł dr hab. Katharinę Kunter, która wygłosiła dla licznie przybyłych studentów wykład *German Protestants after 1989: Memory, Identity and Politics of History*.

Katharina Kunter pochodzi z Giessen w Niemczech Zachodnich. Studiowała prawo, historię i teologię w Giessen i w Heidelbergu; promotorem jej doktoratu, obronionego w 1998 r., był prof. Martin Greschat, jeden z najbardziej znanych historyków protestantyzmu (gościł prywatnie w Zielonej Górze we wrześniu 2006 r.). Praca doktorska stała się kanwą książki pt. „Die Kirchen im KSZE – Prozess 1968-1978” („Kościoły w procesie KBWE 1968-1978”), wydanej w 2000 r. Od roku 2002 dr Kunter, będąc wykładowcą Uniwersytetu w Karlsruhe, prowadziła szeroko zakrojone badania nad Kościołami w podzielonych Niemczech, zbierając materiały m.in. w Pradze, Amsterdamie, Utrechcie, Helsinkach i Münster. W latach 2004-2005 dr Kunter kontynuowała swe badania jako stypendystka Fundacji Humboldta na Uniwersytecie w Århus (Dania). Zwieńczeniem tych badań była habilitacja oraz wydana w 2006 r. książka *Erfüllte Hoffnungen und zerbrochene Träume. Evangelische Kirchen in Deutschland im Spannungsfeld von Demokratie und Sozialismus 1980-1993* (*Spełnione nadzieje i zniweczone marzenia. Kościoły ewangeliczne w Niemczech pomiędzy demokracją a socjalizmem 1980-1993*). Obecnie, poza pracą na Uniwersytecie Karlsruhe, dr hab. Kunter pracuje nad projektem *Religion in the transformations of mo-*

ernity, jest także analitykiem niemieckiego parlamentu i doradcą Markusa Meckela – posła SPD do Bundestagu i byłego (ostatniego) ministra spraw zagranicznych NRD. Zainteresowania naukowe dr hab. Kunter obejmują najnowszą historię polityczną, w tym zwłaszcza rolę Kościołów w procesie integracji europejskiej, stanowisko Kościołów wobec praw człowieka oraz kwestie wyznaniowe w procesie transformacji w Europie Środkowej i Wschodniej po 1990 roku.

Wykład w Zielonej Górze poprzedziło krótkie wprowadzenie prof. Olgierda Kieca, który przedstawił gościa z Niemiec oraz wskazał na celowość porównania sytuacji protestantyzmu na terenie byłej NRD i katolicyzmu w Polsce. Opozycyjna aktywność wschodnioniemieckich chrześcijan skłaniała niektórych komentatorów i analityków do nazwania przełomu lat 1989-1990 „protestancką rewolucją”, ale już na początku lat 90. medialny obraz duchownego opozycjonisty zastąpił agent Stasi w to-dze pastora, a lustracja prominentnych przedstawicieli środowisk kościelnych wywołała spory, które podzieliły dotychczasowych sojuszników i współpracowników we wszystkich obozach politycznych.

Osią rozważań Kathariny Kunter była kwestia poszukiwania tożsamości przez niemieckich protestantów po 1989 r. Proces ten dokonuje się w atmosferze dyskusji i sporów o ocenę najnowszej przeszłości. Jest to więc w praktyce ścieranie się indywidualnej i zbiorowej pamięci o komunistycznej przeszłości z polityką historyczną, czyli celowymi działaniami podejmowanymi przez instytucje państwowe, naukowe, media, ale także przez same Kościoły. Dr hab. Katharina Kunter uświadomiła zebranym słuchaczom m.in. iż poszukiwanie tożsamości przez ewangelików w byłej NRD nie sprowadza się tylko do oceny przeszłości, ale jest także procesem adaptacji w pluralistycznym, demokratycznym społeczeństwie kształtowanym według norm wypracowanych w RFN, a różnice w ocenie przeszłości i teraźniejszości dzielą środowiska protestanckie: byłych opozycjonistów, „zwykłych” wiernych oraz duchownych i świeckich funkcjonariuszy Związku Kościołów Ewangelickich w NRD. To zwłaszcza w tym ostatnim środowisku pojawiło się rozczarowanie klęską idei „Kościoła w systemie socjalistycznym”, czyli próby stworzenia ustroju alternatywnego wobec zachodnioniemieckiego, kapitalistycznego „społeczeństwa ryzyka” (określenie Ulricha Becka). To samo środowisko stało się także obiektem oskarżeń o współpracę ze służbami specjalnymi NRD, a sprawy tak prominentnych postaci jak Manfred Stolpe czy Ibrahim Böhme pokazały, iż jednoznaczna i obiektywna ocena tej współpracy jest praktycznie niemożliwa – przed jednoznaczną oceną uchylił się także zjednoczony Kościół

Ewangelicki w Niemczech (EKD). Z drugiej strony, wiele postaci wywodzących się z kręgów protestanckiej opozycji zajęło trwałe miejsce w polityce zjednoczonych Niemiec, angażując się w proces kształtowania krytycznej pamięci o komunistycznej przeszłości; osoby te to m.in. Joachim Gauck, Markus Meckel, Rainer Eppelmann czy Angela Merkel.

Dr hab. Kunter podkreśliła, iż pamięć o komunistycznej przeszłości kształtowana jest w atmosferze wysoce emocjonalnej debaty publicznej, zdominowanej przez kwestię wzajemnych relacji Kościoła i państwa w byłej NRD, postrzeganych w czarno-białych barwach. Wzjęcie przeszłości określają szczegółowe relacje naocznych świadków oraz ofiar prześladowań, brakuje natomiast solidnych, źródłowych monografii na temat różnych aspektów funkcjonowania Kościołów i środowisk protestanckich w NRD. Dopiero takie badania pozwoliłyby wypracować historyczne kryteria, umożliwiające pełniejszy osąd działań i decyzji podejmowanych przez funkcjonariuszy kościelnych w NRD; bardzo pomocne mogą być także ponadnarodowe studia porównawcze nad sy-

tuacją Kościołów w krajach byłego bloku wschodniego.

Po wykładzie studenci mieli możliwość zadawania pytań w języku angielskim, polskim i niemieckim; wśród poruszanych zagadnień znalazła się m.in. stosunek Niemców do otwartego w drugiej połowie 2006 r. w centrum Berlina Muzeum Niemieckiej Republiki Demokratycznej, społeczny odbiór projektu budowy w Berlinie Centrum Przeciwko Wypędzeniom oraz stosunek młodych Niemców do lustracji, w tym lustracji w Kościele, i poziom zainteresowanie tą problematyką w społeczeństwie niemieckim.

Niemieckie doświadczenia uchodzą wśród polskich komentatorów za przykład udanej lustracji. W Niemczech, zmagających się z dziedzictwem dwóch totalitaryzmów, narodziło się zresztą samo pojęcie „polityka historyczna” – wykład Kathariny Kunter umożliwił zatem skonfrontowanie problemów nurtujących polski Kościół rzymskokatolicki (a w najbliższej przyszłości zapewne również inne Kościoły w Polsce) z doświadczeniami niemieckich ewangelików.

Dominika Jaros, Olgierd Kiec

wydział inżynierii lądowej i środowiska

....Instytut Budownictwa

Seminaria naukowe

W ostatnim okresie w Instytucie Budownictwa odbyły się następujące seminaria naukowe:

Zakład Dróg i Mostów

26.03.07 prof. Adam Wysokowski - *Badania materiałowe elementów mostowych na przykładzie omówienia eksponatów po badaniach;*

Zakład Konstrukcji Budowlanych

13.03.2007 prof. Antoni Matysiak - *Stan zarysowania żelbetowej konstrukcji chłodni wentylatorowej elektrociepłowni;*

20.03.2007 mgr Włodzimierz Dyszak - *Obciążenia próbne mostu kolejowego.*

Zakład Mechaniki Budowli

06.03.2007 dr A. Ziółkowski - *3D thermodynamic model of shape memory alloys in the pseudoelastic range of their behavior of finite strain.*

13.03.2007 dr Grzegorz Cyrok - *Wzmocnienie konstrukcji żelbetowych taśmami kompozytowymi.*

20.03.2007 prof. Krzysztof Wilmański - *Fale powierzchniowe – opis teoretyczny, występowanie i wykorzystanie.*

Olimpiada Wiedzy i Umiejętności Budowlanych

3 marca 2007 r. w Zespole Szkół Budowlanych im. T. Kościuszki w Zielonej Górze odbyły się eliminacje okręgowe jubileuszowej XX Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Budowlanych.

W szrankach o zakwalifikowanie do udziału w Olimpiadzie Centralnej stanęło 48 uczniów reprezentujących średnie szkoły o profilu budowlanym m.in. z Zielonej Góry, Poznania (Grunwaldzka i Rybaki), z Ostrowa Wlkp., Kalisza, Międzyrzecza, Żar, Śremu, Lubina, Zgorzelca, Głogowa, Bolesławca, Drezdenka, Leszna i Konina.

Uczniowie stanęli przed rozwiązaniem zadań z szeroko pojętego budownictwa w dwóch etapach trwających po 2 godziny, a w każdym z tych etapów należało odpowiedzieć na 10 zagadnień.

Zespołowo zwyciężyli uczniowie z Zespołu Szkół Budowlano-Energetycznych w Ostrowie Wlkp., II miejsce zajął Zespół Szkół Budowlanych im. T. Kościuszki z Zielonej Góry, natomiast III miejsce Zespół Szkół Budownictwa nr 1 w Poznaniu.

Laureatami indywidualnymi zostali:

- I miejsce: Tomasz Stachowiak z Poznania
- II miejsce: Marta Kwiecień – Zielona Góra
- III miejsce: Łukasz Banasiak – Ostrów Wlkp.
- IV miejsce: Sebastian Błoch – Ostrów Wlkp.
- V miejsce: Michał Janicki ze Śremu

Pieczę nad skomplikowaną i niezwykle pracochłonną organizacją eliminacji okręgowych do XX Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Budowlanych pełniła mgr Małgorzata Ragiel - dyrektor Zespołu Szkół Budowlanych im. T. Kościuszki w Zielonej Górze, przy aktywnym współudziale swoich współpracowników.

Nad prawidłowym przebiegiem eliminacji 3.03.2007 r. czuwał mgr Janusz Rewers – Lubuski Kurator Oświaty. W skład Jury oceniającego pracę uczniów wchodził pracownicy Instytutu Budownictwa Uniwersytetu Zielonogórskiego w osobach: dr Bronisław Zadwórny – przewodniczący Jury, dr Grzegorz Misztal, dr Sławomir Łotysz, dr Marek Dankowski.

Członkowie Jury wyrazili przekonanie, iż osoby zakwalifikowane do udziału w eliminacjach oraz w olimpiadach wiedzy budowlanej powinny mieć ułatwiony dostęp do studiów w zakresie budownictwa na krajowych uczelniach wyższych, w tym zwłaszcza na Uniwersytecie Zielonogórskim.

Powstanie Koła Naukowego EiNAKI

14 grudnia 2006 r. zalegalizowało swoją działalność Koło Naukowe **Eksperymentalnej i Numerycznej Analizy Konstrukcji Inżynierskich** (w skrócie **EiNAKI**). Koło Naukowe EiNAKI działa na Wydziale Inżynierii Lądowej i Środowiska w Instytucie Budownictwa. Opiekę nad działalnością koła sprawuje **prof. Jakub Marcinowski**.

Na pierwszym zebraniu koła (29 listopada 2006 r.)